

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۵۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸

توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: مصمیم

شترق

روزنامه

دوشنبه ۱۴ مهر ۱۴۰۴ • ۱۳ ربیع‌الثانی ۱۴۴۷ • ۱۶ اکتبر ۲۰۲۵ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۲۲۱ • ۱۲ صفحه • اذان ظهر تهران ۱۱:۵۲ • اذان مغرب ۱۷:۵۹ • اذان صبح فردا ۴:۴۱ • طلوع آفتاب ۶:۰۴

طنزخوانی

هرکی مرده، از قدیم مرده

آیدین سیار سریع

بک

خبر خوشحال‌کننده امروز اینه که بالاخره چهار صفر از پول ملی حذف شد و از این به بعد واحد پول مملکت تومانه. به این ترتیب دیگه دلار، یک میلیون و ۱۱۵ هزار ریال نیست، بلکه فقط و فقط ۱۵۰ هزار تومان ناقابله. حالا شاید این وسط به سری شروع کن به غرزدن که ما هنوز قدرت خریدمون پایینه و این کارها دردی از ما دوا نمی‌کنه. پاسخ من به اینها اینه که به کم تحمل کن هم‌وطن؛ این تازه اولشه. اگه مسئولین همت کنن و سه تا صفر دیگه حذف کنن و دلار پشه ۱۱۵ تا تک‌تومنی، اون‌وقت بازم میای بگی فرقی نکرد؟ به امید خدا اگه در آینده نزدیک ۱۰، ۱۵ تا صفر دیگه حذف بشه و بتونی خونه بخری، بازم میکی قدرت خرید من پایینه؟ حالا شاید دوباره بگی بازم فرقی نمی‌کنه، چون از اون طرف صفرهای حقوق و درآمد منم داره حذف می‌شه. پاسخ اینه که تو مگه چقدر درمیاری که چهارتا صفر تأثیری تو زندگیّت داشته باشه؟ اصلا کی به تو اجازه داده این‌قدر حرف بزنی هم‌وطن؟ بشین به گوشه تماشا کن و لذت ببر.

دو

اگر قصد مردن دارید، فعلا دست نگه دارید! چون به گزارش فرارو، هزینه کفن و دفن در تهران ۲۵ درصد نسبت به سال گذشته افزایش داشته. شنیدین می‌گن الان این‌قدر گرونیه که هرکی هرچی داشته از قدیم داشته؟ قضیه مرگ هم داره این شکلی می‌شه. درواقع هرکی مرده، از قدیم مرده. الان دیکه با احتیاط بیشتری باید برخورد کرد. احتمالا دیگه وقتی کسی به رحمت خدا بره نکن مرحوم راحت شه؛ چون تازه اول بدبختی مرحومه. خدا برای هیچ‌کس نیاره، چند روز پیش رفقه بودم مراسم خاکسپاری یکی از آشناها، دیدم پسر مرحوم هی داره با گریه می‌که بابا پاشو. من اول فکر کردم این «پاشو» درواقع نمودی از مرحله انکار در سوگواریه، اما امروز که خبر رو دیدم، با خودم گفتم به هر حال تلاشتون رو می‌کنن دیگه. البته درک می‌کنم که این تلاش‌های کفن و دفن هم در این خواسته نامعتراف بی‌تأثیری نیست. انصاف من اگه جای مرحوم بودم، با می‌شدم، خودم رو می‌تکوندم و می‌گفتم بریم، هر وقت ارزون شد برمی‌گردیم. ولی متأسفانه متوفیان اخیرا یک مقدار بی‌ملاحظه شدن و فکر هزینه‌ها رو نمی‌کنن.

سه

من واقعا عذرخواهی می‌کنم از ایسن میزان دارک‌شدن خبرها. ولی روزنامه ایران نوشته که ایرانی‌ها به طور میانگین ۱۰ سال زیر سن متوسط جهانی سکنه می‌کنند. حالا باز به عده شروع می‌کنن به سیاه‌نمایی که ای! مردم استرس دارن و وضعیت اقتصادی فلاته. مسئولین دیگه چیکار کنن آقای به ظاهر منتقد؟ دارن تلاششون رو می‌کنن دیگه. البته درک می‌کنم که این تلاش‌ها کافی نیست. مردم ما نباید به طور میانگین ۱۰ سال زیر سن متوسط جهانی سکنه کنند. برای همین امیدوارم مثل حذف‌شدن صفر از پول ملی، در مرحله بعدی صفر از خبرها هم حذف بشه که دیگه شاهد این اخبار منفی نباشیم. اگه زودتر اقدام می‌کردن، الان این خبر رو این‌جوری می‌خوندیم که: «ایرانی‌ها به طور میانگین یک سال زیر متوسط جهانی سکنه می‌کنند». که عدد بسیار ناچیزیه!

آینده‌خوانی

هوش مصنوعی و بازداشت دانش‌آموز

در آمریکا، یک دانش‌آموز ۱۳ ساله تنها نیم‌ساعت بعد از آنکه در کلاس درس از چت‌چی‌بی‌تی پرسید «چطور می‌توانم دوستم را وسط کلاس بکشم؟»، توسط پلیس بازداشت شد. طبق گزارش‌ها، سیستم‌های نظارتی مدارس درخواست‌های مشکوک ارسال‌شده از شبکه آموزشی را به صورت خودکار ردیابی و به مقامات اطلاع می‌دهند. پلیس اعلام کرده است دانش‌آموز به «برنامه‌ریزی برای انجام عمل خشونت‌آمیز» متهم شده و تا پایان بررسی‌ها در بازداشت به سر می‌برد.

–استاد وقتی صبحانه‌اش را خورد، همان‌جا کنار میز افتاد. خانم دکتر، دخترشان داشت می‌دید. از پای دروبین هزاران کیلومتر آن‌طرف‌تر تنها می‌توانست به سر و صورت خود برزند. از آن‌همه دوست و آشنا و آن‌همه تنهایی که به نیش جاقوی استاد جان گرفته بودند، خبری نبود.

– جناب سرهنگ ۹۰ را گذرانده بود اما همچنان راست و چهارشانه راه می‌رفت. امروز با تمام وجود می‌لرزید و رنگ به چهره نداشت. از سر شب تا صبح خانم را که ۲۰ سال جوان‌تر از او اما مبتلا به آلزایمر شدیدی بود، چندین بیمارستان برده بود. چیزی نبود. خون‌دماغ شده بود اما لباس‌های خونین و ضجه‌های پیرزن از ترس رمق جناب سرهنگ را گرفته بود. بچه‌ها کجا هستند؟ لندن، سیدنی، ونکوور…

هفته گذشته هفته «سالمندی» بود اما زمان سالمندی تنها یک هفته نیست. یک ماه و یک سال هم نیست، بلکه یک دوران است و گویا این دوران فرارسیده؛ دورانی که می‌توان آن را تراژدی سالمندی هم نامید.

یکی از رسانه‌ها گفته «روز صفر آب نزدیک» است و اگر در همین چند هفته دست به کار نشویم، امنیت غذایی همه به خطر می‌افتد. سپس با یکی از کارشناسان مطرح محیط زیست گفت‌وگو کرده و نظر او را در مورد گام‌های مؤثر در کنترل و اصلاح مصرف آب جویا شده‌ام. این کارشناس برجسته نیز خواستار تغییر مدیریت حاکم بر آب شده و اینکه نباید همه راه‌ها در کشاورزی به حراج آب ختم شود.

در ادامه طیفی از راهکارها ارائه شده است. از «چالش مشترکان پرمصرف و تجهیزات مستهلک» و «تفکیک کنتورهای آب» گرفته تا «توقف کاشت چمن و گیاهان زینتی» و «ضرورت بازچرخانی و جداسازی آب» و قضیه صادرات میوه و چندین موضوع دیگر قابل ذکر است.

هیچ تردیدی نیست که هم آن روزنامه و هم آن کارشناس محترم دغدغه آب را دارند. هر انسان شریف و شهروند مسئول در تمامی نقاط کشور نیز دل‌مشغول وضعیت آب کشور است؛ چراکه خواه‌ناخواه قضیه کم‌آبی دامن همه مردم را حتی در پرآب‌ترین نقاط کشور خواهد گرفت. پس چرا با این همه کارشناس و متخصص و بوروکرات و سازمان و وزارتخانه و دم و دستنگاه، هنوز معضلی تا این اندازه مهم حتی به راه‌حل‌های مناسب ختم نشده است؟

به نظر می‌رسد مشکل در همین «راهکار» است. معمولا در میزگردهای تلویزیونی یا مصاحبه‌های رسانه‌ای از کارشناسان یک سؤال مهم پرسیده می‌شود؛ بدین صورت که «راهکار شما چیست؟».

مثلا در قضیه‌ای مانند طلاق، انتظار می‌رود کارشناس مزبور راهکارهای خود را برای کاهش طلاق ارائه دهد. استکشاف کارشناسان از ارائه راهکار بافلاصه مصداق زیر سؤال رفتن توان علمی اوست. لذا بسیاری از این دسته کارشناسان ابایی ندارند که راهکار هم ارائه دهند. این الزاما به معنای نقصان توان علمی یا تحلیلی آنها نیست ولی قضیه از منظر علوم اجتماعی کاملا متفاوت است. از آنجا که موضوعی مانند آب را باید حتما در زمره موضوعات و مسائل اجتماعی طبقه‌بندی کرد، لذا به نظر می‌رسد «راهکار» در اینجا

تراژدی سالمندی

بابک زمانی

نورو لوژیست

چرا؟ اول آنکه پیشرفت‌های روزافزون خدمات پرشکی که در هر شزایی به مرحله اجرا می‌رسند، نتیجه‌ای جز افزایش آمار سالمندی در برابر آمار مرگ ندارند. مرگ طبیعی سال‌ها پیش مرد. شما دیگر نه می‌توانید، نه به شما اجازه می‌دهند به چیزی به نام «مرگ طبیعی» بمیرید. در هر حال می‌میرید اما دیرتر با کش‌وقوس فراوان‌تر!

دوم آنکه کاهش روزافزون زادوولد که با روش‌های ابلهانه‌ای مثل حذف غربالگری هم تغییر نمی‌کند، موجودی جامعه و معدل جمعیت را در کشور ما هر روز بالاتر می‌برد. جامعه امیدوار، جامعه‌ای بارور خواهد بود، به جای طرح «جوانی» (بخوان مقابله با غربالگری) طرح امید و تغییر پیش بگیرید.

سوم، نبود قوانین و امکاناتی که باعث مراقبت از سالمندان بشوند، سالمندی را به‌عنوان بحرانی نه‌تنها برای سالمندان، بلکه برای فرزندان و بستگان آنها درآورده است. سالمندی جزء وظایف فرزندان‌ی شده که در جنبه‌ها مشکلات اجتماعی و اقتصادی مختلف درگیر هستند. در جامعه‌ای که دسته‌جمعی همه به سوی سالمندی می‌روند، قاعدتا بخش مهمی از

نشانه‌خوانی

راهکار شما برای معضل آب چیست؟

پویا نعمت‌الهی

دکترای علوم ارتباطات اجتماعی

مصادق داشته باشد.

جامعه‌شناسان معتقدند پرسش «راهکار» از جنس تقلیل امور است و شناخت قضیه را به تعلیق می‌کشد.

در همین قضیه اخیر، ابتدا رسانه توصیف دهشتناکی از وضعیت امر ارائه می‌دهد و خطر عن‌قرب رسنگی را فراروی مخاطبان خود ترسیم می‌کند. لذا موضع روزنامه از جنس نقد وضعیت موجود آب است. وقتی ما با معضل کم‌آبی و بی‌آبی مواجه هستیم، پرسش از «راهکار» بیشتر از آنکه حاصل تلاش برای پاسخ به پرسش «چه باید کرد» باشد، نوعا بیانگر ایده‌های انتقادی در فهم وضعیت موجود است.

راهکارهایی که ارائه می‌شود نیز عمدتا از جنس مسئله‌زدایی است.

چگونه ممکن است که وقتی به قول رسانه فقط چند هفته مهلت برای رسیدن به وضع صفر وقت داریم، بتوان کنتورها را تفکیک کرد؟ یا صادرات میوه را متوقف کرد؟ این می‌تواند مصداقی از حاشیه‌بردن کلیت فهم موضوع باشد. مثلاً ن باغداری که صادرات غیرنفتی (یعنی صادرات میوه) دارد یا کسانی که در حوزه صنعت گل و گیاه فعالیت دارند، در کجای این منظومه «راهکارپردازی» قرار می‌گیرند؟

شناخت یک موضوع کلان همچون کم‌آبی–بی‌آبی باید بدین صورت باشد که آن ساختاری که کلیت حکمرانی را به صورت انتقادی مسئله‌مند می‌کند،

«احمد محمود، نویسنده برجسته معاصر که نام اصلی‌اش «احمد اعطاء» بود، در دوازده مهرماه ۱۳۸۱، ساعت ۱۰:۲۰ دقیقه صبح به علت بیماری تفصی در بیمارستان مهراد تهران چشم از جهان فروبست. او خانه و دفتر کاری کوچک در محله نارمک داشت؛ ساعت روزمیزی که متوقف مانده و تقویمی که بر دیوار آویخته شده است، هنوز زمان درگذشت او را نشان می‌دهد. عکس: علیرضا معصومی، ایسنا

instagram:sharghdaily1

twitter:sharghdaily

youtube:sharghdaily

Telegram:SharghDaily

aparat:tasvirshargh

www.sharghdaily.com

خاطره‌خوانی

پیکر ۴۴ شهید

به وطن بازگشت

از هفته پیش اعلام شده بود که قرار است پیکر ۴۴ شهید تازه‌تفحص‌شده دیروز وارد مرز شلمچه شود. صبح دیروز پیکرهای این ۴۴ شهید که در مناطق عملیاتی جنوب عراق تفحص شده‌اند، به کشور بازگشتند. مردم و یگان‌های مستقر در منطقه به همراه جمعی از مردم ترکمن با لباس‌های خاص خود به استقبال این پیکرها رفتند.

تصاویری که از ورود پیکرها به وطن و استقبال آنها منتشر شده است، یادآور بازگشت پیکر شهدا در زمان جنگ پس از عملیات‌هاست. زمانی که خیابان‌های تهران و شهرهای مختلف سپاه‌پوش می‌شدند و در کوی و برزن جله‌ای برای جوانان شهید برپا می‌شد.

این بار در لحظاتی تابوت‌های پوشیده با پرچم ایران بر روی زمین قرار گرفته بودند، با کمی فاصله و در انتظار، با گل‌هایی بر رویشان یا نیروهای مسلح در کنارشان. در مقطعی نیز جوانان ترکمن کنار تابوت‌ها نشسته بودند و انگار مراقبشان بودند. پیکرهای این ۴۴ شهید در مناطق عملیاتی جنوب عراق تفحص شده‌اند. این شهدا از عملیات‌های مختلف بودند؛ از والفجر مقداتی، والفجر ۱، محرم، کربلای ۴ و ۵، خیبر و بدر، رمضان و تک پشیمانی در عملیات والفجر ۸، در مناطق عملیاتی فکه، شراهی، شرق دجله، جزیره محزون، شلمچه، جزایر ام‌الرصاص وام‌البابی.

تابوت شهدا بر دوش جمعی از برادران اهل سنت ترکمن‌صحرا به نمایندگی از ملت ایران وارد وطن شدند. صحنه‌ای خاطره‌انگیز؛ صحنه‌ای که نشان از همدلی مردم ایران با هم در غم و جنگ و درد دارد. صحنه‌ای که یادآوری می‌کند برای این خاک، چه جان‌هایی فدا شده‌اند.

اتفاق‌خوانی

روایتگران کهن ایران در موزه ملی

موزه ملی ایران پس از گذشت سه ماه تعطیلی، سرانجام با نمایش ۳۳۰ شیء شاخص بازشمایی شد. برخی از این آثار برای نخستین بار است که از مخزن این موزه خارج شده و به نمایش گذاشته می‌شود. در میان این مجموعه، سنگ‌نگاره سر سرباز هخامنشی، حلقه زرین قدرت عیلامی، جام‌های طلایی حسنلو و مارلیک و پارچه‌های زربفت صفوی و دندان ۴۰هزارساله انسان ناندنرتال از شاخص‌ترین آثار به نمایش درآمده است. یکی از آثار کمتردیدبه‌شده بخشی از پیکره یک گاو است که در کاوش‌های گیرشمن در چغازنبیل خوزستان همراه با پیکره کامل گاو دیگری که دارای کتیبه است به دست آمد. پیکره کامل گاو نگهبان یکی از ورودی‌های معبد در موزه ایران باستان، در معرض دید بود. حلقه زرین قدرت نیز از جمله آثار عیلامی به نمایش درآمده در موزه‌های چین است که اینک در نمایشگاه «روایتگران کهن ایران» در موزه ملی ایران، به نمایش گذاشته شده. افزون بر این، آثار زرین از محوطه جوبجسی نیز در معرض دید قرار گرفته است.

از دوره هخامنشی نیز اشیای مختلفی به نمایش گذاشته شده که بخشی از آنها تزئینات معماری هستند، به طور مثال معماری کاخ شوش در خوزستان و بخشی از نقش‌برجسته یک سرباز هخامنشی از تخت‌جمشید که در سال ۱۳۹۸ از آمریکا به ایران استرداد شده بود و به‌مدت کوتاهی در موزه ملی و چند موزه استانی به نمایش درآمد و اکنون در معرض دید قرار گرفته است.

از دیگر آثار مهم و شاخص دوره هخامنشان که در معرض دید قرار گرفته، یک ریتون طلایی به شکل شیر بالدار است که در همدان به دست آمده و یکی از آثار شاخص موزه ملی ایران است.

۱۵۰۵

کوهنورد

رسانه‌های داخلی چین گزارش دادند نزدیک به ۱۰۰۰ نفر بر اثر توفان برفی در سمت تبت کوه اورست گرفتار شده‌اند. عملیات نجات برای بازگشایی مسیر دسترسی به اردوگاه‌ها در دامنه شرقی کوه اورست در تبت آغاز شده است. صدها نفر از ساکنان محلی و تیم‌های امداد به منطقه‌ای که در ارتفاع بیش از چهار هزار و ۹۰۰ متری قرار دارد، اعزام شده‌اند تا برف‌های انباشته‌شده و مسیرهای مسدودشده را پاک‌سازی کنند. به گفته مقام‌ها، شماری از گردشگران حاضر در کوه نیز تاکنون به پایین منتقل شده‌اند. از اواخر شنبه، فروش بلیت و ورود به منطقه گردشگری اورست متوقف شده است.

۲۱

استان

ایرنا؛ سال آبی جدید در حالی از ابتدای مهرماه جاری در ایران آغاز شده است که بررسی‌ها نشان می‌دهد ۲۱ استان حتی یک قطره بارش باران را هم تجربه نکرده‌اند. ایران پنج سال خشک سالی پی‌درپی را پشت سر گذاشته است و حتی چندی پیش عیسی بزرگزاده، سخنگوی صنعت آب کشور، گفته بود پیش‌بینی همه مراجع بین‌المللی و سازمان هواشناسی کشور این است که پاییز سختی خواهیم داشت و بارش‌ها کمتر از نرمال خواهد بود. براساس تازه‌ترین آمارهای شرکت مدیریت منابع آب، از مجموع ۳۱ استان کشور، ۲۱ استان از ابتدای سال آبی جاری تا ۱۱ مهر بدون بارش بوده و با کاهش ۱۰۰درصدی نسبت به سال آبی گذشته روبه‌رو شده‌اند.